

D RUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 16. marca 1911.

Leto III.

Nova društvena postava.

Kdor deluje v društvu, dobro zna, kako da so sitna določila naše društvene postave. Nič čudnega! Saj je sedanja društvena postava stara že 44 let. V teh časih so se razmere v naši državi zelo, zelo izpremenile. Lahko trdimo, da se odločuje usoda ljudstva po družtvih in da se ravno po družtvih bije načelni boj med katoliško resnico in med modernim brezverstvom, naj se že potem imenuje svobodomiselstvo, liberalizem, marksizem ali kakorkoli si že bode. Dosedanja postava ni več zadovoljevala. Naše ljudstvo je po shodih že velikokrat zahtevalo, da se mora izpremeniti društvena postava. To so zahtevali tudi naši poslanci večkrat v državnem zboru. V XVIII. zasedanju državnega zbora je vložil načelnik naše stranke dr. Ivan Šusteršič dne 27. junija 1907 predlog, ki zahteva času primerno društveno postavo. Njegov predlog je bil brez prvega branja nakazan ustavnemu odseku. Nadalje je vložil načelnik naše stranke dne 5. julija 1907 v državnem zboru predlog, ki zahteva, naj se odpravijo §§ 31 do 34 društvene postave. Poslanec dr. Benkovič je pa v XIX. državnozbornem zasedanju dne 30. julija 1909 nujno predlagal, naj predloži vlada novo društveno postavo. Zahtevam ljudstva se vlada ni mogla ustavljati. Dne 8. marca t. l. je predložil sedanjí notranji minister grof Wickenburg poslaniški zbornici postavni načrt, glede na društva ali kratko novo društveno postavo. Nameravana nova društvena postava nasproti stari pomenja velik napredek, dasi tudi ni popolna. Ker je stvar za vsa naša društva velevažna, hočemo objaviti besedilo nameravane nove društvene postave z željo, naj bi se z njo bavila naša društva in po svojih zborovanjih tudi nasvetovala, kaj da jim v novi postavi ni všeč. Besedilo nameravane nove postave slove:

Vladni načrt.

POSTAVA

z dne
kako izvajati društveno pravo.

S pritrdilom obeh zbornic Mojega državnega zbora ukazujem:

§ 1.

Kako se izvaja društveno pravo.

Predpisi te postave določajo, kako se sme izvajati pravica ustanavljati društva.

§ 2.

Društva v smislu te postave.

Kot društva v smislu te postave se smatrajo:

1. Verske družbe, duhovni redi in kongregacije.

2. Družbe in društva, ki računajo na dobiček ali pa, ki pospešujejo obrt ali gospodarstvo svojih članov s skupnim trgovskim obratom, nadalje društva za banke, kreditne zavode, hranilnice, zavarovalnice, rentne zavode in zastavljalnice.

3. Vse po postavnih določilih ustanovljene družbe in stanovska zastopstva, osobito poklicne zadruge, bolniške in podporne blagajne in slični zavodi.

§ 3.

Izvrševanje splošnega pravnega reda.

Splošna postavna določila se morajo vporabljati tudi pri družtvih.

Nobeno društvo ne sme po svojem namenu ali po svojem delovanju nasprotovati obstoječemu pravnemu redu ali si pa prilaščati pravico avtoritete glede na postavodajo ali glede na eksekutivno oblast.

§ 4.

Društvena pravila.

Vsako društvo mora imeti pravila, iz katerih se mora razvideti:

1. Ime društva, ki se mora določno razločevati od naslova kakega javnega urada ali kake po postavi organizirane korporacije ali stanovskega zastopstva in od imena vsakega društva v eni in isti občini in ki ne sme biti v nesoglasju s smotrom društva.

2. Namen društva in sredstva.

3. Kako se nameravajo pokriti potreščine.

4. Sedež društva; t. j. kraj, kjer se vodi uprava društva.

5. Kako se sestavi načelstvo, zastopa društvo na zunaj in način podpisovati spise.

6. Pravice in dolžnosti članov, določila o njih pristopu in izstopu.

7. Kako se skličejo društvena zborovanja in pogoji, da se veljavno sklepa.

8. Določilo o prostovoljnem razpustu društva, kakor tudi, kaj da naj se stori v slučaju razpusta s premoženjem društva.

Vsaka izprememba v I. odstavku omenjenih okolščin mora društvo izraziti tako, da primerno izpremeni svoja pravila.

§ 5.

Naznanilo o ustanovitvi in o izpremembi društva.

Društvo sme pričeti delovati po prvotnih ali po izpremenjenih pravilih potem, ko je naznanilo politični deželni oblasti ustanovitev društva ali izpremembo pravil. Naznanilo se morajo priložiti pravila v 5 izvodih.

Čas, kdaj da sme pričeti društvo delovati, je določen v nadaljnjih določilih te postave.

§ 6.

Kako se obravnava in potrdi naznanilo.

Če iz naznanila ali iz priloženih pravil niso razvidne v § 4. označene okolščine in če sestava pravil ne soglaša s kakim postavnim predpisom, sme politična deželna oblast takom

štirih tednov odrediti, da se pomanjkljivosti popravijo in določi za to primeren rok, ki se določi od dveh do štirih tednov.

Vsako v smislu § 5. vloženo naznanilo, ki odgovarja določilom te postave, mora politična deželna oblast, če to zahteva društvo, tekom štirih tednov potrditi na enem izvodu društvenih pravil.

Politična deželna oblast pridrži en izvod društvenih pravil za splošen vpogled in za prepisovanje.

§ 7.

Začetek društvenega delovanja.

Društvo sme šele pričeti delovati temeljem prvotnih ali izpremenjenih pravil ne glede na ugotovitev pravil in izvolitev načelnstva, če so od časa, ko se je vložilo naznanilo o ustanovitvi društva ali o izpremembi pravil, pretekli štirje tedni ali če se je naznanilo v smislu § 6., odstavek 2, že prej izdalo.

Za odpravo kake pomanjkljivosti v smislu § 6., odstavek 1., sme politična deželna oblast toliko časa ustaviti delovanje društva, dokler se pomanjkljivost ne odpravi.

§ 8.

Društveno načelstvo.

Tekom enega tedna po izvolitvi se mora naznaniti oblasti ime in stanovanje vsakega člana načelnstva, ki je pozvan, da zastopa društvo.

§ 9.

Društveni shodi.

Vsako društveno zborovanje, k kateremu je dovoljen pristop več kakor 20 osebam, se mora vsaj 24 ur prej naznaniti oblasti. Naznanilo mora obsegati kraj in čas zborovanja.

Oblast lahko pošlje k shodu zastopnika, ki se mu mora po njegovi želji nakazati primeren prostor na shodu. Če zahteva, se mu morajo dati pojasnila o osehah, ki stavljajo kak predlog in ki govorijo.

Oblast ali odposlani oblastveni zastopnik sme zaključiti društveno zborovanje, če se je nepostavno sklicalo, če so se zgodili pri zborovanju nepostavni dogodki ali če zadobi shod značaj, ki grozi javnemu redu. V takem slučaju so navzoči dolžni, da takoj zapuste zborovališče.

Javni shodi so podvrženi določilom zborovalne (shodne) postave.

§ 10.

Posebna določila glede na inozemce in mladoletne.

Inozemci in mladoletni se po deželni politični oblasti lahko izključijo od sodelovanja pri takih društvih, ki imajo namen, da vplivajo na bistvo države ali njene ustanove, na vprašanja postavljajo ali uprave ali katerih delovanje obsega tudi tako vplivanje.

V prvem odstavku označena društva so dolžna, da tekom enega tedna predlože oblasti seznam članov, če ista to zahteva.

Na zahtevo oblasti morajo v prvem odstavku označena društva predložiti oblasti, če to zahteva, obračunska in poslovna poročila in slična poročila, kakor tudi poslovnik.

§ 11.

Razpust.

Politična deželna oblast lahko razpusti društva, ki so po svojem smotru, uredbi ali po svojem delovanju protipostavna ali nevarna občemu pridu (Gemeinwohl).

Politična deželna oblast sme razpustiti v § 10. označena društva, ki jim pripadajo pretežno inozemci ali pa, če so taka društva v zvezi z inozemskimi društvi.

Prepovedano je nadaljevati delovanje takega društva, katerega delovanje je oblastveno ustavljeno, kakor je tudi prepovedano nadaljnje delovanje oblastveno razpuščenega društva.

Prostovoljen razpust društva mora bivše načelstvo takoj naznaniti oblasti.

§ 12.

Oblasti.

»Oblast« brez natančnejše označbe v tej postavi je vedno politična okrajna oblast in pa v tistih krajih, kjer obstoja, samostojna varnostna oblast deželnega vladarja.

Pristojna je tista oblast, oziroma deželna oblast, v katere uradnem okrožju ima društvo svoj sedež.

§ 13.

Pritožbe.

Proti vsaki odločbi ali naredbi, ki temelji na določilih te postave, se sme v dveh tednih po dnevu vročitve vložiti pritožba pri tisti oblasti, ki je razsodila v prvi inštanci.

Pritožbe, ki se vložijo po času, ki je označen v prvem odstavku ali pri kaki drugi, kakor v navedenem odstavku označeni oblasti, se v rednem inštančnem poslovanju ne vpoštevajo.

Proti odločbi ali odredbi, ki jo potrdi druga inštanca, nadaljnje pravno sredstvo ni dopustno.

§ 14.

Kazni.

Kdor dela proti kakemu predpisu te postave ali proti kakim odredbam, ki se izda v smislu te postave, se kaznuje po sodišču, če se ne more uporabljati splošna kazenska postava, z zaporom od enega dne do treh mesecev ali pa z denarno globo od 10 do 1000 kron.

§ 15.

Kolka proste vloge.

Vsa naznanila in vloge, ki jih predpisuje ta postava, so proste kolka.

Društveni voditelj

Društveni prostori.

Vsako društvo mora pozornost obračati na svoj društveni prostor. Naj bo prostor v zasebni hiši ali društvenem domu ali v šoli, povsod treba gledati, da je prijazen, snažen, prikupljiv.

Gledati je treba, da so pri oknih zavese, da nepoklicani ne gledajo, kaj se godi v društvenih prostorih. Treba tudi primernih slik na stenah, da je prostor res prijazen, vabljiv. Preskrbeti je za društvo tudi primerno opremo: mize, stole, omare itd.

Odbor naj se posvetoje, če more vse to napraviti iz društvenega premoženja. Če ne, naj se obrne do društvenih prijateljev in premožnejših oseb v župniji, da ti žrtvujejo kaj v ta namen. Morda kaže, da se v to svrhu napravi zbirka med člani.

Snažen, čeden bodi društveni prostor. Društvo naj ima kako osebo, ki proti mali nagradi skrbi za red in snago. Mučno je, če mora član, ki pride v društvo, si sam brisati prah s stolov, miz itd. Tudi svetilke naj bodo vedno osnažene.

Prijazno bodi v društveni sobi. Vsaka stvar bodi na svojem mestu. Časopisi naj ne leže vse vprek na mizah, vsak bodi na svojem mestu. V redu naj bodo tudi igre. V zimskem času naj se gleda na to, da bo soba prijetno gorko zakurjena, ker mrzla soba nikogar ne vleče.

Paziti je dalje na to, da člani ne bodo sami v sobi; kajti veliko rajše prihajajo v društvene prostore, če vidijo, da dobe tam tudi odbornike, s katerimi se prijazno pogovore, zabavajo itd.

Kjer se v društvu pazi na to, tam člani radi zahajajo v društvene prostore.

Naša društva pa protialkoholno gibanje.

Zelo razvito je delovanje po nekatere naših društvih. Pozornost se obrača na vse, kar zanima in vleče posebno mladino in kar ji more biti kdaj v korist. Pri tem pa se treba ozirati na ovire, ki zadržujejo uspešnejše društveno delovanje ali vsaj povzročajo, da jih veliko nima smisla za društveno življenje. Med take ovire štejemo pijančevanje, ki je po naši deželi, žal, tako razširjeno. Treba napeti moči, da se to zlo omeji, da se ljudje kolikor mogoče odtegnejo alkoholizmu. Hvaležno delo imajo v tem izobraževalna društva. Saj se gre v boju proti alkoholu predvsem za ohranitev zdravja, vesele in srečne mladine.

Stvar res ni lahka, ker se treba boriti proti raznim ukoreninjenim predsodkom. Z malim uspehom bomo zadovoljni.

1. Najprej treba primerne predavanja o škodljivosti alkohola. Na podlagi statističnih podatkov o slabih

posledicah alkoholizma v versko nramnem, zdravstvenem in gospodarskem oziru. Predavanje se lahko pojasnuje s skioptičnimi slikami. Koncem predavanja se povabi člane, da se zavežejo vsaj za nekaj časa zdržati se opojnih pijač. Morda da v tem odbor dober vzgled.

2. Med društvenike se razdele brošure o protialkoholnem gibanju. S tem se vpliva tudi na nečlane.

3. V društveni knjižnici naj bodo knjige in brošure, ki obravnavajo škodljivost alkohola, — v bralni sobi bodi članom na razpolago »Zlata Doba«.

4. Pri in po društvenih prireditvah naj se ne pije opojnih pijač. Prepričuj naj se to tudi pri raznih izletih. Porabiti je vsako priliko, da se člane opozarja na škodljivost alkohola. Nekaj bo vendar izdalo.

Društveni vestnik

Dopisi.

Trnje. Dne 12. februarja priredila je Marijina družba v Trnju predstavo. Dekleta so igrale »Fabijolo in Nežo« prav dobro. Pohvaliti moramo razločno izgovarjanje. Najboljše je izvršila svojo nalogo Nežika, kot pravi značaj rimske kristjane. Njen mili glas in pesem o božjem ženinu, je bil nekaj posebnega in marsikomu segel v srce. Tudi Fabijola je izvršila svojo nalogo prav dobro, malo več ponosa naj bi pokazala kot plemenita rimska matrona. Bili so le malenkostni nedostatki. Včasih se je pretiho govorilo. Obleka ni bila vselej primerna. Bel predpasnik ni bil na svojem mestu, kakor tudi ne pisane jopice. Petje je dobro vspevalo pod novim vodjem č. g. kuratom trnjskem. — »Poštno skrivnost« so mladeniči dobro izvedli. Mahie bi bil moral biti nekoliko maskiran s mahom pod nosom in v kmečki kamžoli. Pa saj ni čuda pomanjkljivosti, ker je vedno mislil le na klebase in Urško. Končno je zapel še šentpeterski pevski zbor tri krasne pesmi. Blagajničar in vratar ne zaslužita pohvale, ker sta pregodaj nehala pobirati vstopnino in tako se je zgubilo kakih deset kron. — Slednjič je želeli, da se dela za enotnost in skupnost izobraževalnega društva, da se vse igre vršijo v društvenem prostoru, kar bo vneti č. g. predsednik gotovo nam ugodil. — Končno še par opazk. Po igri naj ne dere vse ven iz sobe, ker se lahko nesreča pripeti. Med igro naj se ne moti poslušalcev z govorjenjem. Obnašanje gledalcev bodi dostojno. Kdor hoče nemir delati, naj raje ostane doma. Mladeniči in dekleta, zapišite se v izobraževalno društvo. Marsikaj lepega se boste naučili!

Šmartno pri Litiji. Tečaj obsavskega okrožja Orlov za mladeniče se je izborna obnesel. Udeležilo se ga je

do 25 fantov iz krajev: Polica, Vače, Zagorje, Prežganje, Leskovec in Šmartno. Bilo je sedem predavanj, ki so mladeniče praktično vpeljali v vodstvo društev in odsekov. Predavali so: č. gospod Luka Smolnikar, Fr. Krišche in J. Kalan, ki je poljudno in nazorno obrazložil škodljivost alkoholizma in podal mladeničem lepa navodila, kako po svojih krajih pospeševati slovensko ljudstvo rešujoče abstinenco gibanje. Med abstinence se je vpisalo lepo število mladeničev. — Upati je, da ta tečaj obrodi s časom lep sad v naši še slabo organizirani dolenski okolici. — Dne 5. sušca smo imeli zopet lep dan in prireditev v Šmartnem. Obsavsko okrožje Orlov je imelo pri nas svoj občni zbor, na katerega je dospelo do 60 uniformiranih in 30 bratov brez kroja. Popoldne ob 3. uri pa je bila javna okrožna telovadba v naši veliki društveni dvorani. Krasno so se proizvajale proste vaje in 4 slike »Moreške«. Nad 450 navzoče občinstvo je z začudenjem sledilo težkim vajam na drogu in zlasti bradlji ter izražalo svojo zadovoljnost nad čilimi fanti z živahnim ploskanjem. Naravnost očarali so nas marmornati kipi, ki sta jih izvajala br. Dostal in br. Aleks. Jeločnik. Enodejanska burka »Ne kliči vraga« pa nam je priklicala obilo smeha. Bila je v resnici krasna prireditev Orlov, ki nam bo stala trajno v spominu. — Dasi se pri nas vrše skoro vsako nedeljo predstave, vendar imamo veliko dvorano skoro pri vsaki prireditvi natlačeno polno. Najjasnejši dokaz, kako čišla naše kmečko ljudstvo vrlo napredujoči gledališki odsek »Ljudski oder«, ki bo proti znižani vstopnini zopet v nedeljo dne 19. sušca popoldne vpriporil igro »Vestalka«. Ker se v igri predstavljajo doživljaji prvih kristjanov za časa krutega cesarja Nerona in igra mnogo lepih in čarobnih prizorov nudi, je pričakovati obilne udeležbe. Vstopnice se dobo, kakor ponavadi pri g. Ernestu Drčarju.

Orli v Cerknici so priredili dne 26. svečana predpustno predstavo s tamburanjem, petjem in čarobno burko »Repoštev«. Smeha je bilo, da še ne zlepa toliko. Prav dobro je poleg igre učinkoval šaljivi zbor »Nos« z raznovrstnimi nosovi in ob sklepu nastop pritlikavcev.

Gorenji Logatec. Veselica s. k. izobraževalnega društva 19. februarja je sijajno uspela. Ugajala je igra »Poštna skrivnost«. Z srečolovom so bili tudi zadovoljni oni, ki jih je sreča zadela. Najsrčnejša zahvala slav. občinstvu za toliko radodarnost in obisk, srčna zahvala tudi slav. tamburaškemu društvu iz Cerknice in pevskemu zboru iz Dol. Logatca! Koncem glavnega vsporeda je tajnik s. k. izobraževalnega društva med navdušenimi živio-klici pripel zal šopek na prsi mladeniču Jakobu Senčurju, vrlemu bojevniku na krščansko-socialnem polju. Strastno se sovražniki zaletavajo vanj, a on stoji, trpi vztrajno za vero in dom. Bog

živi njegove posnemovalce! — Knjižnica je že izpopolnjena. Le pridno berite!

Iz Tržišča na Dolenjskem. Dne 5. marca se je pri nas vršil občni zbor k. s. izobraževalnega društva. Najprvo je govoril tajnik dekanjskega odbora g. Ivan Odlazek iz Št. Ruperta o časopisju, nato g. predsednik župnik Vidmar o društvenem življenju. Iz posameznih poročil povzamemo sledeče: Društvo je imelo koncem leta 79 članov, med temi 7 ustanovnih in 7 podpornih. Predavanj je bilo troje, in sicer je predaval 10. julija g. kaplan o Cirilu in Metodu ter Slovenski Straži in društveni tajnik o namenu in pomenu društva; dne 18. julija pa je predaval g. deželni odbornik dr. Evgen Lampe o ustavnem življenju z ozirom na avtonomne zastope. Na društvo je došlo, oziroma se odposlalo 32 dopisov. Društvo je sodelovalo tudi ob otvoritvi posojilniškega doma ter uprizorilo igro: »Novi zvon na Krtinah« s petjem. Društvo se je s šestimi zastopniki udeležilo slavlja obsavskega okrožja Orla v Radečah na Krstno nedeljo. Društveni odbor je imel 8 sej, v katerih so se reševale tekoče zadeve. Društvo je imelo 400 K 90 vin. dohodkov in 300 K 90 vin. stroškov. Društveni inventar je vreden nad 550 kron. Društvena knjižnica šteje 82 vezanih in 120 nevezanih knjig, izmed katerih se jih je prebralo 525. Pri volitvah v odbor so bili z malimi izpremembami izvoljeni stari odborniki. Pri prvem predavanju 10. julija smo nabrali 8 K za Slovensko Stražo in v čast sv. Cirilu in Metodu zakurili nad 12 kresov. Kakor je razvidno, je društvo v pol letu svojega obstanka precej storilo, a letos upamo še več, člani se pridno oglašajo in smo že prekoračili številko 100. Možje, mladeniči, žene in dekleta! Vsi na delo za naše društvo, da se bodo izpolnile besede našega tajnika, da bo na prihodnjem občnem zboru društveno poročilo povoljnejše.

Iz Kamnika. Dne 5. marca se je vršila v »Kamniškem domu« seja slov. kršč.-soc. izobraževalnih društev kamniške dekanije. Iz poročil posameznih društev se razvidi, da se je društveno življenje po kamniški dekaniji lepo razvijalo in da so posamezna društva neumorno delovala na izobrazbi ljudstva. Vsa društva imajo približno 2000 članov in v vsakem društvu so imeli povprečno 4 do 5 predavanj in ravno toliko iger. V predsedstvo dekanjskega odbora so izvoljeni: Preč. gosp. Josip Volc, župnik na Rovih, predsednik; P. dr. Gvido Rant, frančiškan v Kamniku, tajnik; g. Ivan Štercin, veleposesnik v Komendi, blagajnik; čč. gg. Frančišek Bernik, župnik v Domžalah, Mihael Zevnik, kapelan v Kamniku, Ivan Opeka, kapelan v Komendi, Frančišek Borec, posestnik v Šmarču, odborniki.

Sostro. V nedeljo, dne 19. februarja je bil občni zbor izobraževalnega društva. Predsednik g. župnik Molj nam

je poročal o društvenem delu preteklega leta. Največje delo je bilo pač to, da je bil v dobrih treh mesecih veličasten društven dom pod streho. K temu je pripomoglo veliko navdušenje in požrtvovalnost naših faranov, ki so sami zastopali vozili pesek, kamenje, opeko, les i. dr. ter delali, kar je bilo treba. Njih trud je sedaj obilno poplačan. Po predsednikovem poročilu je nastopil govornik g. Khrne, ki je poljudno predaval o kmečkem stanu, njegovih bremenih ter potrebi organizacije. Povedal nam je marsikaj podučnega, pa tudi veselega, da smo se morali prav iz srca smeati. Precej po govoru pa je bil občni zbor telovadnega odseka. Predsednik gospod kaplan Govekar nam je povedal, kako pridno se je Orel gibal v preteklem letu. Udeleževal se je mladeniškega tečaja in okrožnih vaj v Polju, javne telovadbe v Zadobrovi in Šmarju, ustanovnih shodov Orla v Šmartnem pod Šmarno goro in v Zalogu ter blagoslovljenja društvenega doma v Domžalah. Tudi doma je bila javna telovadba, več javnih nastopov ob priliki birmovanja, poroke načelnikov, skupnega sv. obhajila ter pogreb dveh podpornih članic. Vsak teden dvakrat Orla telovadijo v društvenem domu, imajo pevske vaje, ob nedeljah pa se razlaga »Zlata knjiga«. Na predsednikov predlog izvoli telovadni odsek za častnega člana vsled velikih zaslug, ki si jih je pridobil za Orla, prečastitega gospoda župnika Janeza Molja. — Predpustno nedeljo je priredil telovadni odsek predstavo s petjem in dvema burkama.

Begunje pri Cerknici. Naše kat. sl. izobraževalno društvo, ki je v zadnjem času oživelo, nam je zadnji dve nedelji priredilo dve predstavi. Najprve so fantje igrali burko »Krčmar pri zvitem rogu« in »Kmet in fotograf« v občno zadovoljnost in povzročili mnogo odkritosrčnega smeha. Zadnjo nedeljo pa so igrale dekleta »Nežiko z Bleda«. Dasi je igra precej dolga in težka, vendar so igrale tako spretno, da smo se vsi čudili. Seveda ne smemo pozabiti našega vrliga cerkvenega pevskega zbora, ki nam je obakrat napravil mnogo užitka s svojim ubranim petjem. Tudi končni srečolov zadnjo nedeljo nam je napravil mnogo veselja. To je zabava, katere se mora veseliti vsak pošten človek! To je nedolžno, pošteno veselje! Upamo, da nas društvo kmalu zopet preseneti s kako predstavo.

Postojna. Na Svečnico je imelo kat. slov. izobraževalno društvo redni občni zbor. Iz poročil odbornikov posnamemo, da je imelo društvo 168 članov; dohodkov je bilo 802 K 93 vin., stroškov 824 K 91 vin. Knjižnica je poslovala 150 ur in knjig se je izposodilo 2523. — V društvu sta se ustanovila dva odseka: tamburaški in telovadni odsek Orel. Društven inventar je vreden 1600 K. — Odboru se izreče zahvala za marljivo poslovanje. — V odbor so bili voljeni: Kapš Rudolf, predsednik; Ivan Sajevec, podpredsednik; Anton

Mekinda, blagajnik; Alojzij Kranjc, Vičič Andrej, Fr. Šprohar, odborniki. Društvo je priredilo 5. februarja javno veselico pri g. Ambrožiču. Da liberalcem gnoten in moralen uspeh, katerega smo želi z našo veselico, ni bil všeč, razumemo, posebno ker so se sami s svojo blamirali. — Na zabavnem večeru smo imeli čast pozdraviti tudi gg. okrajnega glavarja, okrajnega komisarja, nadzornika, postajenačelnika in več gospa. — Liberalizem se cefra; saj ljudstvo dobro vé, kdo je kriv še zdaj bednega gospodarskega stanja na Krasu.

Bohinjska Srednja vas. Po splošni sodbi je bila veselica izobraževalnega društva na pustno nedeljo vsem zelo všeč. Vsi smo imeli dovolj poštenega veselja, tisti, ki so jo priredili in tako lepo izvršili, in oni, ki so jo obiskali. Udeležba je bila precejšnja. Hvala vsem, posebno tudi sosedom — Koprivnikarjem in Bistričanom! Prepričani smo, da, ako bi si o Pustu vsak iskal take zabave, da bi nikdar nikogar »Pust ne pobodel«.

Postojna. 12. februarja je priredilo katoliško slov. izobraževalno društvo veselico z igro in petjem; ob tej priliki se moramo zahvaliti za ves trud gospodičnima učiteljicama M. Stare in P. Zupanc, ki ste lahko ponosni na uspeh svojega dela. Igro »Boj za poklic« in Kosov venček pesmic so otroci nad pričakovanje dobro izvršili. Izobraževalno društvo je izgubilo s prestavo obeh gospodičen dva odločna delavna člana, ker se niste bali nikjer nastopati za koristi naše organizacije, kljub težkemu vzduhu gotovih krogov. Za vse delo se jima odbor izobraževalnega društva lepo zahvaljuje. — Dne 19. februarja pa so igrali zagonški fantje in dekleta in s prvim nastopom pokazali, da niso samo nekateri izvoljeni za na oder; treba jim je le dati priliko, da se izvežbajo. S tem smo končali predpustno sezijo na zunaj; v društvu pa čaka dovolj dela.

Izobraževalno društvo v Trnovem (Notranjska) je imelo 29. januarja t. l. svoj redni letni občni zbor in poročalo o svojem delovanju v preteklem letu. Na zunaj sicer ni razvilo svojega dela, ampak živelo je le bolj na tihem v svojih društvenih prostorih. Zakaj ni raztegnilo svojih moči tudi na zunaj, je vzrokov mnogo. Imelo je samo eno predavanje, in sicer g. dr. L. Lenarda o vplivu alkohola na človeka (obljubljen je bil tudi skioptikon, a ni prišel, ker se je nekaj pokvaril), 4 odboroze seje; svoj harmonij je posodilo za nekaj časa v podstenjsko kaplanijo, kjer je marljiva gđc. učiteljica Oranič učila dekleta peti. Raztrgane knjige je poslalo vezat v Ljubljano, nakupilo nekaj novih knjig. Ima okrog 15 raznih časopisov naročenih. Njegov telovadni odsek Orel je priredil 4 igre. Ima svojo Čebelico, ki pa lani ni imela veliko dela, ker je fantje niso hoteli posnemati (dekleta imajo svojo v Marijini družbi). Od jeseni dalje se je poučevalo

petje za fante in po Novem letu tudi za dekleta. Samo fantje, posebno iz sosednih vasi se nekam mrzlo drže napram društvu življenju in nočejo nič kaj blizu priti. Lahko bi bil velik pevski zbor fantov, pa je samo šest trnovskih fantov, a še ti nimajo vseh pevskih moči. Torej bo treba čakati boljših časov, mogoče bo pomlad prinesla med fante kaj več korajže in veselja, ko bodo začeli ptiči veselo žvgoleti. Upajmo in malo počakajmo, a tudi agitirajmo! Dekleta so bolj vnetja za petje, razdeljena so v dve veliki skupini, ena pred, druga po večernici, in sicer vsako nedeljo in praznik. Članov je bilo sicer veliko vpisanih, a jako malo se jih je zavedalo tega, da društvo brez denarja more ravno toliko kot kovač brez kladiva. Po Novem letu se je stvar nekoliko preuredila, tako, da je v vsaki vasi ena zaupnica društva s pooblastilom, da nabira člane in članarino in oddaja na pristojno mesto. Nekateri izmed teh so takoj pokazale, da kdor se kaj potrudi, ta že kaj lepega naredi. Treba bo še nekoliko bolj živahne agitacije povsod, saj vendar fara šteje okrog 8000 duš, članov je pa samo okrog 200. Treba bo torej več življenja povsod, potem se bo doseglo kaj v korist ljudstva. — Pustni terek je priredilo društvo predpustnico s sledečim sporedom: 1. Ferjandč: Ljubi kofek, pel je ženski zbor; 2. Šlajerska-Foerster: Pomlad, pel je ženski zbor; 3. dr. Krek: Tri sestre, trodejanika, igrale samo dekleta; 4. Lisinski-Aljaž: Vsakemu svoje, pel je ženski zbor; 5. Srečolov. — Društvo je lahko zadovoljno s to prireditvijo v vsakem oziru. Nastopil je prvokrat dvoglasni dekliški zbor po kratki vaji in obeta doseči lepe uspehe, ako bo vztrajen in priden. Pelo se je še precej dobro, posebno zadnja pesem je vsem ugajala. »Pomlad« je začetka malo nagajala, a težkoč je spoznalo le bolj fino čuteče uho. Glede igre se lahko reče, da so dekleta igrala izvrstno, nekatera veliko zoper pričakovanje. Maska je bila nekoliko težavna in sempatije ne srečno zadeta; pa saj je bil pustni terek. Kot lep konec je bil srečolov, kjer je vsak poskusil svojo srečo zadnji dan predpusta. In res, nekateri so bili zelo srečni. Dobitkov je bilo okrog 120 in najrazličnejši, od »suceljna« do živega petelina, ki je mislil parkrat uiti iz svojega koša, pa ni imel sreče. Torej prva prireditev v Novem letu je dobro uspela. Malo več življenja, pa bo več veselja.

Iz Velikih Lašč. Dne 12. t. m. priredilo je naše Kat. izobraževalno društvo predstavo prekrasne igre »Materin blagoslov ali nova Šonšon«. — Skoro se nam je zdela malo preveč drzna namera, — spraviti na naš oder igro, ki zahteva ne le dobrih, že izurjenih moči, ampak igralcev, ki morajo biti za nekatere vloge kakor rojeni. Toda bili smo ravno v tem oziru res srečni. — Ni čuda, da je bilo občinstvo, ki je prostorno dvorano — brez razlike stanu

in stranke, od blizu in daleč napolnilo do zadnjega kotička, naravnost očarano. Prijatelj in neprijatelj našega društva in njega gibanja in napredka, ni bil samo nad vse zadovoljen s tako ugodno uspešno predstavo, ampak sploh hvaležen vsem, ki so pripomogli k temu, da smo videli igro tako lepe in ganljive vsebine in tako poučnega značaja, da si boljše ne moremo misliti. — Prav iz srca smo se smejali ob veselih prizorih v prvi polovici igre. Pa kdo se ne bi smejal našemu izbornemu Petru in naši Šonšoni, ki sta igrala tako naravno in neprisiljeno, da smo ju kar občudovali. — In zopet, ko je nastopila toli bridkosti polna izpremema, sočuvstvovalo je vse z ljubečo materjo, ko se je v ginljivi pesmi blagoslavljajoč svojo hčer, poslavljala od nje, in pozneje tugovalo je sleherno srce in solzilo se oko, ko je ubogi oče v strašni zmoti zavrgel nedolžno svojo Marijko. — Na vrhuncu sta bila Artur in Marijka ob koncu 2. dejanja, slednja pa še zlasti v momentih blaznosti v 4. in 5. dejanju. Vso igro so poveljevale tudi lepe pesmi, zbori in solospjevi s spremljevanjem pianina, oziroma kitare, in lepe, okusne rokoko obleke. Motile in kazile so le nekatere slabo uspele maske — in pa nekateri gledalci, ki se morajo smejati, če je igra veselega ali pa žalostnega značaja. Ako se omenimo, da si v vlogah gospe markize in komanderja nismo mogli misliti, da bi ta dva s tako aristokratsko prirojenim nastopom zamogla biti le priprosto dekle in mladenič iz naše okolice, povedali smo vse. — Ne bi poročali o tej igri tako obširno, ako ne bi vsi tako splošno hvalili predstave in igralcev in se veselili tega izrednega užitka. Ker pa jim je vse častitalo, — jim sme biti to le v čast in zahvalo!

Žužemberk. Izobraževalno društvo je napravilo v nedeljo dne 19. februarja po popoldanski službi božji zabavno prireditev z bogatim in mnogovrstnim vsporedom. Vrli fantje so predstavljali dve šaljivi enodejanki, eno iz vojaškega življenja: »V ječi«, drugo pa »Krčmar pri zvitem rogu«. Istotako za dobro in lepo vneta dekleta pa so igrala enodejanko: »V zakleti sobi«. Vmes pa se je vrstilo tamburanje in petje prav izbranih komadov. Dasi je prireditev zaradi obširnega programa trajala tri ure, bi vendar gotovo vsak rad še dalje užival to lepo zabavo. Mnogoštevilno občinstvo raznih slojev, ki je napolnilo prostorno dvorano izobraževalnega društva do zadnjega prostora sedežev in stojišč, je šlo z najboljšimi vtisi domu. Kdor je prvič videl te igralce in igralke, si je moral ustvariti sodbo, da ne nastopajo prvič na odru, tako sigurno in lahko so se kretali. Ravno tako dobro so se obnesle pevske in tamburaške točke. Izrecnega priznanja zaslužijo še tamburaši, ki so se v tako kratkem času izvežbali do tako lepih uspehov. Čast vsem igralcem in igralkam, pevcem in tamburašem, naj jih njihovi lepi uspe-

hi vnemajo še k nadaljnjim uspehom.

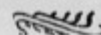
Koroška Bela. Društvena veselica dne 19. februarja se je dobro izvršila, četudi ste bili isti večer še dve drugi plesni veselici, od Sokolov namreč in od »čredarjev«. Ljudi se je toliko nabralo, da so bili vsi prostori natičeno polni in še jih je moralo veliko oditi, ker niso dobili prostora. Da se je vse izvršilo v občno zadovoljnost, se ima društvo zahvaliti pred vsem tamburašem iz Breznice, ki so nas cel večer zabavali s tamburanjem in petjem; nadalje pa tudi vsem onim, ki so podarili krasne dobrotke za tombolo. Vsem bodi izrečena zahvala. Ob tej priliki se je pokazalo, da ima društvo veliko skrivnih prijateljev, ki se radi udeležijo vsih njegovih prireditev. A še boljše bi bilo za društvo in za prijatelje, če bi to svojo naklonjenost pokazali na ta način, da bi tudi pristopili kot člani k društvu in bi sodelovali v njem. Čim več se bo nas zbralo v društvu, tem več se bo lahko naredilo v splošno korist. Če je pa delo naloženo na ramah samo nekaterih, je pa gotovo, da vsega ne morejo izpeljati, kar žele. Zato pa se tem potom vabite možje in fantje, stopite v društvo. Proč s predsodki, proč z nezaupanjem. Pridite v društvo in kmalu boste spoznali, kako ničevi so vsi vaši predsodki. Društvo hoče vzgojiti svoje člane v značajne možje in fante, a tudi v dobre govornike, da se bodo upali tudi v javnosti pokazati. Na vsaki veselici se lahko prepričate, da društvo dobro izvršuje to svojo nalogo. Kdo se ni čudil pri zadnji veselici govoru, ki ga je govoril društveni predsednik M. Kavčič! Kar je temu mogoče, to lahko doseže tudi drugi. Zato pa vsi v društvo! Vsako nedeljo popoldan se lahko vpišete!

Iz Šentjanža na Dolenjskem. Veselica, ki jo je priredilo naše izobraževalno društvo dne 12. svečana, nas je iznenadila nad vse pričakovanje. Igralci: Doktor, Štipko, Vajenec so prav dobro razumeli svoje vloge. Tudi ostalih ne smemo pograjati, le priporočali bi nekaterim več živahnosti in gibčnosti na odru v svrhu izpopolnitve. Popolnoma zadovoljni smo bili tudi z moškim zborom, obstoječim iz 12 glasov, ki je že drugič javno nastopil. Pokazal je precej napredka od zadnjič. Ljubko nam je zapel tri narodne pesmice, ki so številnemu občinstvu zelo ugajale. Nekateri pravijo, da takega petja še niso slišali v Šentjanžu. Fantje, korajžo! Naprej! — Da bo poročilo popolno, naj povem še to, da nas je na občnem zboru izobraževalnega društva dne 19. svečana mladenič, Fr. Kobal iz Tržišča v svojem govoru navduševal za kmečki stan in društveno življenje. Z veliko pazljivostjo smo občudovali mladega govornika, ker temu kaj podobnega še nismo slišali iz ust kmečkega fanta. Prav lepo se mu zahvalimo. Naj bi našel še pri nas sebi enakega govornika! Po predavanju smo si izvolili sledeči odbor: Predsednik Brajda Franc,

podpredsednik Gorenjc Matija, tajnik Erman Alojzij z Br., tajnikov namestnik Černugelj Anton, blagajnik Lamovšek Jernej, blagajnikov namestnik Repovž Janko, knjižničar Jamnik Jožef. Poleg teh so še v odboru: Jamnik Anton, Knez Ig., Kovač Ig., Orešnik Jožef. Kakor je pokazala navdušenost odbornikov, zlasti mladeničev, smemo z gotovostjo pričakovati, da se bo društvo tekom leta znatno okrepilo in poživilo. Dal Bog!

Na Vačah je priredilo dne 19. t. m. naše izobraževalno društvo predavanje in srečolov. Udeležba je bila toliko, da nam je zmanjkalo pri srečolovu števil, prostor je bil premajhen, zadovoljnost splošna. Predaval je gospod F. Tersegav, urednik »Mladosti«, o ljubezni do domačega kraja, domače hiše in ljudstva tako fino in prepričljivo, kakor le on zna. Obenem smo imeli tudi prvi redni letni občni zbor svojega društva. Društvo je imelo doslej nad stotrideset članov. Telovadni odsek »Orel« bo štel kmalu 26 krojev. Pohvalno se je omenjalo pridnost in vnemo ženskega odseka. Med splošnim odobravanjem se je sklenilo, da naj se na liberalni listi nihče nič ne ozira, kdor kaj na-se drži.

Dobrepolje. V nedeljo dne 26. februarja je naše slovensko katoliško izobraževalno društvo uprizorilo dve igri: »Izgubljeni sin« in »Pravičar« se je izkazala. Igralci so zelo dobro rešili svoje vloge. Posebno druga igra je gledalcem privabila mnogo smeha. Udeležba je bila precej obilna. Vendar pa, ako opazovalci primerjamo udeležbo v drugih društvih v sosednjih farah, moramo priznati, da je pri nas še mnogo taci, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z našimi igrami in se jim zdi vse to le neumnost, njim so pač več gostilne in plesi, kakor se je ravno pustno nedeljo pokazalo. — Dne 27. februarja je bil pri nas mladeniški tečaj za tamošnje okrožje Orla. Tečaja se je udeležilo lepo število fantov, ki so z zanimanjem poslušali krasne govore. Predavanja so se vršila dopoldne od 9. do 12 ure. Govorili so g. F. Jaklič, g. A. Kalan in g. F. Tersegav. Popoldne od 2. do 5. ure je bila telovadba. Med govori in telovadbo je izvrstno igrala godba iz Škocijana pod vodstvom p. č. gospoda Jereba. Udeleženci tečaja so bili zelo zadovoljni in navdušeni. Dal Bog, da bi zlati nauki govornikov padli v rodovitna tla in rodili mnogo dobrega v srcih naših fantov. Čujemo, da namerava gospod J. Steh otvoriti brezalkoholno gostilno. Ta korak najpristraneje pozdravljamo ter kličemo proč z alkoholom, z najhujšim sovražnikom človeštva. — Dne 26. marca priredi sl. katoliško izobraževalno društvo lepo igro: »Mlini pod zemljo«. Vsi prijatelji našega društva, pridite v obilnem številu! Ne bo vam žal!

Naša stara mamica.

tega ne ve niti sama niti kdo drugi; — je še prav krepka in trdna. Še vedno prime rada za vsako delo. „Ne morem si misliti,“ pravi večkrat, „da bi ne mogla delati. Umrla bi.“ Od zore do mraka je na nogah. In ko je delo pri kraju, se zberejo okoli nje mali vnuki in vnučice in še drugi otroci iz vasi, in ona jim pripoveduje mične dogodbe iz davnih davnih časov, ko je bila tudi ona še mlada deklica. In pripovedovati zna naša stara mamica kakor nikdo drugi. Tako prijetno, tako mikavno, da bi jo človek poslušal kar naprej in naprej. Do zadnjega časa naša stara mamica ni pila kave. „To ni zame,“ je dejala večkrat, „toliko let nisem pila kave, čemu bi jo zdaj na stara leta. Lahko živim brez nje. In navsezadnje, ko bi bila res dobra, saj bi jo pila. Ampak kava ni dobra in mi ne ugaja. Čemu bi jo torej pila.“ — In zdaj pa naša stara mamica vendarle pije tudi kavo, ki je prej nikdar ni marala, in še več, kava je postala zdaj njena najljubša pijača. Čudite se temu in vendar je res. Zgodilo pa se je takole: Bilo je prav prijetno nedeljsko popoldne. Sonce je toplo sijalo. Zrak je bil čist kakor demant. Oddaljene gore so se kazale v sinjih barvah. Prijeten vetrček je pihljaj. Naša stara mamica je sedela na vrtu, okoli nje vnučad in otroci cele vasi. „Pripovedujte nam kaj“, so prosili otroci. „Kaj naj vam pripovedujem? Saj ste že vse slišali,“ je dejala stara mamica in se ni dala preprositi. V tem pride sosedova Metka, v roki z neko škatljičo in že oddaleč je klicala: „Nekaj novega sem prinesla!“ „Kaj neki,“ je dejala stara mamica. „Le pogledajte,“ nadaljuje Metka, ko pride bliže, „to je **Kolinska kavina primes**. To je tista cikorijska, ki napravi kavo dobro. Zdaj moramo takoj poskusiti in vi, mati jo bodele tudi pili. Kaj ne da?“ „Naj pa bo za enkrat. In če bo res dobra, vam bom povedala povest o zakletem gradu.“

Kmalu nato je bila kava napravljena in Metka je stari materi prinesla veliko skodelico. Prijetno je iz nje duhtelo in stara mamica jo je z vidno slastjo izpila. „Ta je pa res dobra. Take nisem pila še nikdar v svojem življenju, akoravno sem že dolgo na svetu.“ „Rad verujem,“ pravi sosed Miha, ki se je medtem približal, „saj je napravljena s **Kolinsko kavino primesjo v korist obmejnim Slovincem**. Tudi meni ta kavina primes najbolj ugaja in kupujem samo to, nele zato, ker je najboljša od vseh, kar jih je, ampak tudi zato, ker je v korist obmejnim Slovincem. In za obmejne Slovence kaj dati, je naša sveta dolžnost; če ne moremo pomagati drugače, pa moramo vsaj na ta način, da kupujemo blago, ki je njim v korist na prodaj — v prvi vrsti Kolinsko kavino primes — in podpiramo s tem delo **„Slovenske Siraže“ za obmejne Slovence**.“ Tako je dejal sosed Miha. — Naša stara mamica pa je izpolnila svojo obljubo in je povedala povest o zakletem gradu in ne samo to, še mnogo drugih lepih povesti je povedala tisto popoldne.

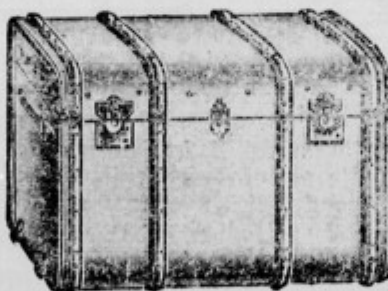
In od tega časa pije naša stara mamica tudi kavo in kar ne more biti več brez nje. Seveda pije samo tako kavo, ki ji je pridejana **Kolinska kavina primes**. In kadar gre kdo kupovat v trgovino kavino primes, mu še prav posebno naroči, da kupi samo ono v korist obmejnim Slovincem in pazi, da je na škatljici **priljubljen pečat „Slovenske Siraže“**. Kajti naša stara mamica ima obmejne Slovence prav rada in seveda tudi „Slovensko Siražo“, ki tako neumorno zanje deluje.

V vasi Radovlje pri Zalogu blizu železnice je **naprodaj posestvo** ki obsega 17 oralov, medtemi 11½ orala gozda, za ceno 8000 K. Hiša in vsa gospodarska poslopja v dobrem stanu. Kupci naj se zglase pri lastniku **Antonu Dolinsku, Podmolnikom, p. Sp. Hrušica pri Ljubli.** 695

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgnati pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z **Steckenperle** lilijno mlečno milo (znamka Steckenperle) trdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom i. t. d. 609

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

3320

Želzni kovčegi, zglabljeni kovčegi, kovčegi za cvetje in kloboke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe pripravljene za pot, potrošni ali brezje.

Jos. Winkler & sin sp. z. o. o. z. za kovčege
Dunaj L.
Himmelfahrtg. 7.
Telefon 8207
Ilustr. ceniki za-
stoj in franko.
Neprekinjeno! Za-
konite znanstvene
tlačne posredstva.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna :
Izdeluje načrte pod najkulantnejšimi pogoji

G. Rumpel, Ing., Dunaj

Filijalka Ljubljana, Hilšerjeva ul. št. 7.
Zastopnik Ing. R. PODKRAJŠEK.

Vodovodi, centralne kurjave, ka-
nalizacije i. t. d.

F.P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“. **Brez odprtih navzgor!** Streha popolnoma varna pred nevihtami! Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti. Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. **Spretni zastopniki se iščejo.**

**Milijoni dam in gospodov
rabi jo Feeolin.**

Vprašajte Valera
zdravnika ali

Feeolin
milo

najboljše sredstvo za kožo,
lase in zob. Kožni črvi
možolji, pege izginejo.
Se tako malo čist obraz,
in še grše roke postanejo
aristokratsko fine. Z
Feeolin-om se doseže
lepo čisto polt, nežne
bele roke itd. Cena kosa
K 1, 3 kosi K 2.50, 6 ko-
sov K 4, 12 kosov K 7.
Razpošilja **Ludvik Po-
llak**, preje **M. Felth**,
Dunaj VII, Seldengas,
43. Dalje se dobi v mnogih
drogerijah in lekarnah.
Prospekti zastojn in franko.

4 tedne na poskajno ali na ogled raz-
pošiljam po povzetju svoja ko-
lesa. Deli koles in popravila
po cen. Fr. Dušek, tovarna
koles, Opčno ob dr. žel.
št. 775. Češko. — Ilustrovani
ceniki zastojn. 506

Lipsko. Friedr. Mester,
lastnik preko
evropskih meja
znane bivše trgovske aka-
demije. Prospekti zastojn.

Zastojn

in poštne prosto
dobi vsak moj glavni
cenik s čez 2000 slikami
o porabljenih stvarih in
darilnih predmetih vseh
vrst, ki ga na zahtevanje
pošljem takoj.

G. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad
Brüx št. 1417 (Češko).

Imate li

kedaj tako ugod-
no priliko? Kje
še, kot pri meni,
dobite 40 metr.
sortiranih ostan-
kov med istimi:

Delen zelo moderni vzorci za damске obleke in bluze.
Ang. čufir okusni vzorci za srajce, bluze itd. Kanafas
živahne barve za postelne prevleke. Oksford za moške
srajce za vsakdanjo uporabo, zelo močan. Platno belo
izborna kakovost. Pepita
bi. go za obleke in bluze.
Modrikast. blago za ku-
hinjske predpasnike in
obleke za doma; za samo

17.-K?

Vsi ostanki popolnoma brez napake in zajamčeno pristno
barvni. Dolgost ostankov 3-10 metrov. Nikak riziko.
Naročite takoj! Dalje 40 metr. finega platna za
životno in posteljno perilo za K 19.50. Rjuhe brez
šiva, zajamčeno platno, nedosežna dobra kakovost 150 cm
široke, 220 cm dolge, komad K 2.65. Najmanj se odda
6 kosov. Razpošilja se po povzetju!

Thalmea Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Češko).

**Posebno skladišče
sukna in modnega kamgarna
za moške obleke**

ima občno znana trdka

= R. MIKLAUC =

Ljubljane, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5

596 Cene zelo ugodne!

**V Ameriko
in Kanado**

zlozna, cena
in varna

vojnja s **Cunard Line**

2927/07

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Pannonia 15./3., Carpathia 25./3., Ultonia
11./4. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in naj-
lepi parnik sveta), 11./3., 8./4., 29./4., 20./5., 10./6.
8./7. 1911, Mauretania 25./3., 22./4., 13./5., 3./6., 24./6.,
22./7. 1911

Pojasniti in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljub-
ljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-Jork III. razred K 180.— za odraslo
osebo všteti davek in K 100.— za otroka pod deset
let všteti davek.

**Najcenejše in najbolj učinkujoče
odvajalno sredstvo!**

Filipa NEUSTEINA

poslajeno odvajalne **kroglice**

(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te
kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, vpo blajso
se z njimi jlim uspehom pri boleznih v spodnjem delu te-
lesa, lahno odvajajoče, kri čistijo; nobeno zdravilno sredstvo
ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo
izvor premnogih bolezni. Radi po-
slajane oblike jih radi uživajo otroci.

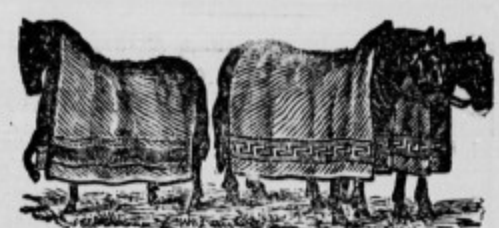
zaprte

Skatlica s 15 kroglicami stane 30 vin.
ovoj z 8 skatlic, torej 120 kroglice, stane le 2 K. Če se po-
šlje naprej K 1.45, se pošlje franko 1 ovoj!

Svarilo! Nujno se svari pred po-
narcenjanji. Zahtevajte **Fi-
lipa Neusteina odvajalne kroglice**.
Pravne le, če nosi vsaka skatlica in navodilo
našo zakonito varstveno znamko v rufec-
nem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip
Neuste n, Apoteke“. Naše trgovsko so-
društvo zavarovane embalaže morajo imeti
našo trdiko

Filipa Neusteina lekarna
„pri sv. Leopoldu“
— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloge v Ljubljani: **Rihard Sušnik**, lekarnar,
3171 in v več drugih lekarnah.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

vojaških kecev za konje

za ceno le K 4.40 komad in K 8.60 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot
kožuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki,
torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno
pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju
ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na
STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za kece

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastojn in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.
Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od
kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika
Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvjetnika v Varasdu,
posestnika Weichbergerja Hovsa, Grünwala, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-
dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlinu,
3091 Fohringerja in dr. (1)

Veliko si prihranite

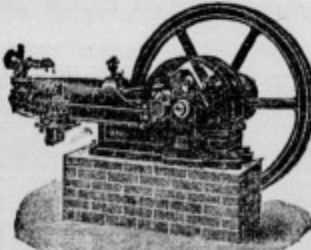
z uporabo mojih lasestrižnikov in bradostriznikov, ki so izde-
lani iz najboljšega tolinkega jekla, najceneje ponujani in nede-
selčno praktični. Št. 9150 in
kakovostni opremljeni, sečesalni-
koma striže skori 2 roba brez
glavnika 3 mm, s tankim če-
salnikom 7 mm, z debelim
10 mm na dolgo. Širokost
reznalnika (19 zob) je 4 1/2 cm,
komad z rezervnim peresom
vse v finem kartonu z upo-
ravnim navodilom vred, valed

česar si vsakdo lahko takoj sam lase striže K 5.80. Št. 9154.
Dobro lasestrižnik z odprtim peresom komplet K 4.80. Št. 9151
Bradostriznik 1/2 mm dolg., izviršev kot št. 9150, le primerno
manjši brez premikajočih se česalnikov K 5.—. št. 9155. Brado-
striznik brez česalnika 1 mm dolgoti kompletno K 4.50.

Stroji se morajo vedno dobro mazati.
Nikak riziko. — Zamena dovoljena ali denar nazaj.
Razpošilja proti povzetju ali predplačilu

c. hr. dvorni založnik **Jan Konrad v Brüxu 1386 (Češko)**
Glavni cenik z nad 3000 podobami se pošlje na zahtevu zastojn in franko.

**1 do 2 vinarja obratnih stroš-
kov za uro in HP z mojim pat.**

**motorjem z močnim pri-
tiskom in za surovo olje**

od 16 HP naprej; 4 do 5 vin.
pri mojih petrolinskih motorjih
in petrolinskih lokomobilah, dolga
2-3 HP tudi stoječe motorje

Tvorilca motorjev
I. WARCHALOWSKI
Dunaj III, Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu.
Cenovniki gratis. Ugodni plačilni
pogoji. V zalogi tudi že rabljeni
petrolinovi motorji. 315

Svoj izdelek ostro žgane strojne, zidne in zarezane strešne

OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Vsaki dan mnogo pohvalnih pism in veliko naročil! 3 delni modroci!

iz preparirane trpežne tkanine po ameriškem sistemu izvrstno blago pripravni za vsako posteljno velikost K 16—, 18—, 22—, boljše K 27—, 33—, 40—, Razpošilja pod jamstvom: franko in carine prosto po povzetju. Zamena dovoljena! D. Schürmayer, Taus 246, 2783 (Č. ško.) 26

Ceniki in vzorci tudi od posteljnih blag in izdelanih postelj zastonj.

ZASTONJ in poštine prosto

posiljam vsakomur moj veliki bogati ilustrov. glavni cenik z nad 3000 slikami solidnih, dobrih in cenih glasbil vseh vrst

C. in kr. dv. založnik

Jan Konrad

razpošiljalnica v Mostu št. 1375 (Čelko). Vlo-
line za učence brez loka po
K 480, 550, 6—, Lok K—80,
1—, Citre, harmonike itd., bo-
gata izbira v zalogi.

Razglas! Velki semenj

bode znanprej na Vinici pri Kolpi
vsako leto v pondeljek po tihi nedelji
namesto v pondeljek po sv. Franči-
šku Ser.; letos bode 3. aprila.

županstvo na Vinici

dne 2. marca 1911.

693

France Mihelič, župan.

Posteljne in namizne garniture

v najsolidnejši in najmodernejši izpeljavi.

St. 2081. Bourette garnitura (2 post. odeje
ca. 140x190 in namizna preproga ca.
138x188 cm. z lepo vikanim cvetličnim
robom na bordo-rdečem ali olivnem
temelju, prav cena, konkurenčna ka-
kovost K 10—. Posamezne posteljne
odeje K 3-65, posamezne namizne pre-
proge K 2-70. — St. 2082. Ista v bolj-
ših kakovosti K 12-50, posamezne posteljne
odeje K 4-50, posamezne namizne pre-
proge K 3-50. — Garniture v finih
izvirnih z bogatimi vzorci K 15, 18, 22,
in višje. Volnene garniture (2 posteljni odeji in 1 namizna) po K
22, 26, 30, 34-50 in višje. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali
denar nazaj! Največja izbira v mojem glavnem ceniku z več kot
3000 slikami, ki se pošlje na zahtevo zastonj in franko. — Pošlje
po povzetju

C. in kr. dvor. založ. JAN KONRAD
Razpošiljalnica v Bräxu št. 1395.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

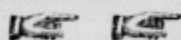
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom predjme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

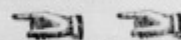
Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2553

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Lenarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavica K 608.996·84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

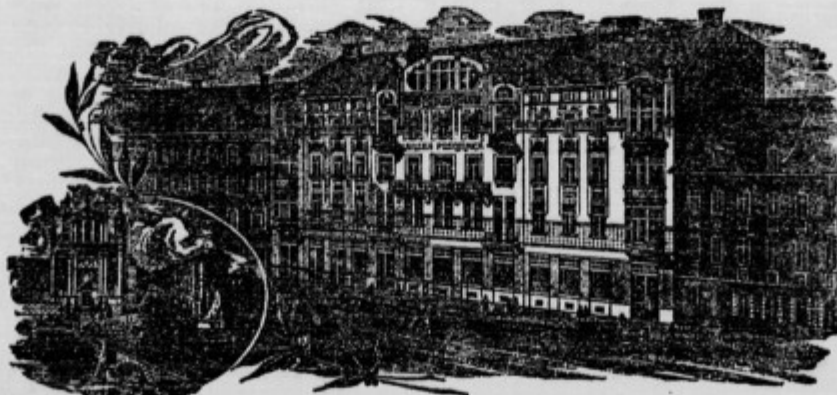
6

Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4·50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Suštersič, predsed. **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. **Fran Povše**, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposesnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.